

Naujienu Antroji Dalis

NR. 707

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XX METAI

P. SIDAS

“KULOKŲ” SKERDYNĖS

Barbariškas įvadas į kolūkj — ką pasėjo, tą ir piauna

Vieną 1931 metų speiguotos žiemos rytą, kažkur tolimoje šiaurėje, Transibirinio geležinkelio ruožo stotelėje, sunkiai atkrypavęs, sustoja girgždantis, išklėjęs traukinys. Jo gyvuliniai vagonai buvo sausakimšai prigristi po 80 žmogiškų būtybių: vyrų, moterų ir vaikų. Vos traukiniui sustojus, iš vagonų buvo išmesti į geležinkelį mirusių bendrakeleivių pastirę lavonai. Paskui lavonus pasibėrė ir būreliai pusgyvių žmogystų su kastuvais bei kaponėmis ir pradėjo kasti duobes užbaigusiems paskutinę kelionę šioj ašarų pakalnėj. Čiabuviai tylomis stebėjo klaikų vaizdą. Jie ir anksčiau matė čia sustojusius panašius “mirties traukinius”. Ir šį kartą buvo tik vėl papildoma “kulokų” ekskursija pakeliui į mirtį ar dar žiauresnes kankynes druskos kasyklas ar miško apdirbimo stovyklose.

Tai buvo skerdynių dienos Rusijoje. Negailestingas badas niokojo kraštą ir Kremliaus “plieninis vyras” buvo įsakęs likviduoti pažangiųjų ūkininkų — kulokų klasę “kaipo atpirkimo ožius” už jo valdžios naujos sistemos nesėkmingus eksperimentus.

Todėl ir per ištisą tą atšiaurią žiemą “kulokų mirties traukiniai” puškėjo į tolimąją šiaurę, Baltosios Jūros link, su darbo vergais naujam grandioziniam kanalui, ar į rytus — kitoms Sibiro likvidacijos mašinos užmačioms. Tie traukiniai pravažiudavo ištisomis myliomis žmonių apleistais vietovės, pabarstytas nubaltintais vėjo tūkstančių galvijų bei arklių kaulais, su šen bei ten pasirodančiais žmogiškų būtybių likučiais.

Ir kada Stalinas galutinai sulikvidavo kulokų klasę, galėjo didžiulis sėkmingu laikmikiu: 4 milijonai mirusių ir milijonai našlaičių, Rusijos “bezprizornikų”.

Žodis “kulak” rusų kalboje reiškia kumštį (liet. “buožė”, mano šnekoje — “kukokas”). Caro laikais “kulokais-buožėmis” vadinti turtingesnieji miestiečiai, pasižymėję beširdžiais vargingųjų išnaudojimais ir kuriuos, žinoma, revoliucija pirmiausia ir palietė, sužlugdė. Vėliau tas pavadinimas prisegtas smulkiems ūkininkams, kurie turėjo daugiau negu vieną arklių, keletą galvijų ir vieną bei du plūgus — tai buvo ūkininkai, kurie akivaizdžiai prieš-

taravo bolševijų dėsniui — visi turi būti lygūs — proletarai.

Išdraskius dvarininkų nuosavybes, pradžioje kiekviena naujakūrių šeima gavo po lygią dalį grobio: žemės sklypą ir kitų ūkininkų padargų. Tačiau tų naujakūrių revoliucinis gerbūvis greit sukūrė naujų problemų. Daugiau apsukrios, darbščios ir išradingos šeimos sugebėjo greit pasipelnėti iš “nusmukėlių”, perimdamos iš jų užleistus, nemėgiamus ūkelius ir tuo būdu vėl susikūrė naujieji “kulokai”, vadinami darbo liaudies išnaudotojais.

Pradžioje tie “kulokai” buvo naujojo režimo numylėtiniai, nes jie sumaniau ir vertingiau kultivavo ir kėlė pažlugusį žemės ūkį. Kominformo vadovas Nikalėjus Bucharinas įžiūrėjo juose komunistinės Rusijos gerbūvio stuburkaulį — palaimą.

Ir toji padėtis tęsėsi iki 1928 metų, kai 15-tas Komunistų Partijos Kongresas “priėmė” Stalino pasiūlymą sukolektyvinti žemės ūkį. Tai vertė ūkininkus sudėti žemes ir galvijus į “bendrą katilą” — kombainą. Už tai vyriausybė pažadėjo juos aprūpinti traktoriais ir kitomis ūkininėmis mašinomis, o bendrą derliaus pelną pažadėjo lygiomis išdalinti tarp kaimiečių.

Bucharinas, jau vadinamas “kulokų” užtarėju, buvo vienas iš nedaugelio, kuris griežtai prieštaravo naujai kolchozinimo sistemai. Už tai jis buvo nušalintas nuo pareigų ir sušaudytas.

Stalinas pradžioje geidė privatų, smulkų ūkininkavimą tik palaipsniui pakeisti į kolektyvizuotą, maždaug per 15 metų. Tačiau 1929 metų rugsėjo 30 d. pasauliniai įvykiai pagrindinai pakeitė jo planus. New Yorko akcijų birža tuomet žlugo — pagimdė pasaulinę depresiją. Rusijos maisto eksportas, kuriuo tikėtasi įsigyti iš užsienio reikalingas kolektyvizuotam ūkiui mašinas, katastrofiškai sugniūžo.

Ir tuomet patirta, kad Rusijos javų jau reikia keleriopai daugiau į užsienį eksportuoti, norint, kad didysis industrializacijos planas nesužlugtų. Ir tame vienintelį išsigelbėjimą Stalinas numatė tik pagreitinam kolektyvizacijos plano įgyvendinime — vietoje 15-kos, per 4 metus. Ir tas nuosprendis

(Nukelta į 2 psl.)

CYMBIDIUM ORCHIDĖJA — KOVO MĖNESIO GĖLĖ

Garfield ir Linkolno parkų konservatorijos šio ankstybo pavasario kovo mėnesio gėlė parinko čia matomą orchidėją, vad. Cymbidium, kuri pati yra kilusi iš Afrikos ir Australijos, bet įvairiausių giminaičių turi visuose kontinentuose ir klimatuose. Šios rūšies orchidėjos mėgsta gana vėsus klimata — naktimis tarp 50 ir 55 laipsnių, dienomis 58—60 laipsnių. Cymbidium gėlės labai tinka koražams.

Dienu Skeveldros

1.
Nikitos “Tėvynės Balsas” trimituoja:

“Surenkime ekskursiją į netolimą Volniaus ateitį, į būsimą jo prekybos centrą. Jis užims 86 tūkstančius kvadratinų metrų Ukmergės gatvės rajone prie Neries. Pagrindinis jo pastatas bus universalinė parduotuvė.

Dar važiuodami tiltu, mes išvysime ją, spindinčią stiklu ir puikiai suderintą su vietos reljefu. Originalų universalinės parduotuvės projektą pateikė architektai R. Pranaitis, V. Velius, J. Kriukelis ir Z. Liandsbergis.

Pagrindinį penkių aukštų korpusą juos dviaukštė dalis. Keturios didžiulės prekybos salės — nepaprastai erdvios. Modernios, “šviečiančios” lubos. Baldai, prekystaliai, vitrinos — viskas iš plastikų.

Grindys — vienspalvės, padengtos polieterinėmis dervomis. Interjerai specialiai sukurti kiekvienai prekybos salei. Eskalatoriai pakels iš vieno aukšto į kitą.

Be prekybos salių, čia bus įrengta 100 vietų kavinė, madų ir prekių demonstravimo salė, paslaugų biuras. Čia pat bus galima duoti sukirpti medžiagą ir įteikti ją siuvyklai. Trečiame aukšte įrengtoje terasoje bus papildomi preky-

bos paviljonai, kavinė. Vakarašais nuo terasos bus galima pasigėrėti Vilniaus vaizdais.

Parduotuvės statyba prasidės netrukus”.

Paskaitai žmogus, ir susimąstai, ir gailu okupuotos Lietuvos architektų, kurie planus ruošia — ruošia, o partijos tūžai, ypač jų “grietinėle Kremliuje, viena “niel” viską sujaukia.

Toje vietoje, kur planuojama prekybos centras, prieš porą (su kaupu!) metų užplanuota “grandiozinė Neries krantinė” (gyvenamųjų namų blokai, darželiai, parduotuvės ir kt.). Planas bene brolių (architektų) Nasvyčių. Tąsyk “Literatūra ir Menas” (ir Nikitos - Michailovo “Tėvynės Balsas” irgi rašė:

“...statyba prasidės netrukus”.

2.

Jau konkrečiau rašo R. Mackonis (iš nacių KZ lenkų saugumo perduotas į rusų KZ, o dabar “kaip amnestuotas” naudojamas “smulkiems partijos reikalams”):

“Miesto centre stovėjo senas masyvus pastatas — magistratas. Karo metu sugriautas. Dabar toje vietoje viena didžiausių Vilniaus lietuviškų vidurinių mokyklų. Priešais dunksojės keturių aukštų puošnus “Europos” viešbu-

(Nukelta į 2 psl.)

"KULOKU" SKERDYNĖS

mos policijai ūkio pabėgėlius tremti atgal į jų buvusias vietas, kur jie taip pat mirė, krito kaip musės, "kelius atgal" nuberdami lavonais. Bet ir po to, miestus vargino žiaurus palikimas — sužvėrėjusių akių, išbadėję, apiplyšę vaikai. Tokie našlaičiai — "beprizornikai" gaujomis zujo gatvėmis, maldaudami nors duonos plutos, vogdami, o dažnai apiplėsdami bei žudydami pakeleivius. Dešimtmetės bei vienuolikmetės mergaitės savo patetiška grožį siūlė už kopėstų lėkštę, o vienmečiai berniukai tapo užkietėjusiais vagiškais bei kitokiais nusikaltėliais.

O tuo tarpu "kulokų" išnaikinimas artėjo prie žiaurios epilogo. "Tie, kurie šiaip taip pergyveno badą, buvo suvaryti į "surinkimo centrus", pakrauti į gyvulinius traukinius ir išgabenti į Sibirą, prie Baltosios Jūros ar į Centrinę Aziją.

Trečdalis kalbamų tremtinių mirė įvairiomis mirtimis pakeičiui. Bet ir išlikusieji, pasiekę paskyrimo vietas, neilgai gyveno, nes daugiau 80 nuošimčių jų jau pirmuose tremties metuose nepergyveno tų atšiaurių Sibiro miško apdirbimo stovyklų. "Kulokai" dirbė prie Baltosios Jūros kanalo statybų taip gausiai mirė, kad jų lavonai buvo nelaidojami, o sumetami į eketes.

Ištisa "kulokų" klasė — apie 5 nuošimčiai visų Rusijos ūkininkų — tirpte ištirpo per vienerius metus. Badmetis parikalavo dar 10 nuošimčių papildomų aukų iš kolchozų darbininkų. Pvz., Čerkeso vietovėje iš 2000 populiacijos tuomet žuvo 600. Poltavoje išbadėję bandė išlikti gyvi, valgydami lavonus. Už tai G.P.U. agentai apkalino juos kanibalizmu ir 280 tokių sušaudė.

Kazanskaja, buvusi prie Kubanės upės, tuomet liovėsi egzistavusi. Iš 8000 jos gyventojų, 850 mirė nuo bado ir epidemijų, 900 deportuoti kaip "kulokai", 112 sušaudyti už priešinimą grūdų rinkliavoms, o likusieji išbėgiojo į kitus miestus, kur didžiama jų buvo pribaigti choleros.

Tuomet ir komunistinei Rusijai, kaip įvyksta pasaulinių katastrofų atvejais, plaukė pagalbos pasiūlymai iš Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus ir kitų užsienio šalpos organizacijų. Tos siūlomoms pagalbos rankos Sovietų vyriausybės užsispyrusiai buvo atstumtos, nesąmoningai pabrėžiant, kad priverstinis bado maršimas vartotas kaip politinis ginklas užgniaužti nepageidaujamą opoziciją.

1934 metais Sovietų Vyriausybė šventė barbarišką pergale. "Kulokai" buvo galutinai likviduoti. Ir Rusijos žemės ūkis socializuotas.

Ir tuomet Sovietų prezidentas Kalininas siauraprotingai pasigyrė: "Reiškia, kolchozų darbininkai praėjo gerą socializmo mokyklą"...

Ir milijonai nežinomų kankinių kapų, išmėtytų nepaženklintai po visą Rusiją, yra tylūs, bet neišdildomas liudininkas, amžiams bylojantis "kolchozinės sistemos" idėjų prakeikimą. Tai neužmirštami liudininkai barbariško įvado į sovietiską kolūkį!...

Ir paskutiniųjų metų Rusijos menko derliaus pasekmės, kurios privertė Kruščiovą išstiegti išmaldos ranką į Vakarų Pasaulio kviečių perteklių, šiandien jau oficialiais pranešimais bei kitokiais šaltiniais atskleidžia laisvajam pasauliui komunistinės sistemos — ūkio prazūtingus padarinius — manding, prieš 30 metų sunaikintos darbsčios "kulokų" klasės prakeikimą!...

Kaip J.A.V. laikraščiai skelbia, viena iš didžiausių Sovietų Sąjungos departmentinių krautuvių, vyriausybės laikoma pažiba ir pasididžiavimu, pranešė savo ambasada ir rinkiniams klientams, kad negalės jų jau aprūpinti steikais. Ir tas trūkumas, pagal krautuvės vadovybę, nenumatomas pašalinti artimiausioje ateity.

Kiti ženklai apie maisto trūkumą, užtinkami oficialiuose pranešimuose iš Rusijos, praneša apie beatodairinį galvijų skerdimą dėl pašarų nedatekliaus, kas jau atžymi tradicinį Rusijos žemės ūkio pašlijimą.

Taip pat mus pasiekia ir žinia, kad sklypininkai privačius gyvulius rečiau skerdžia kaip kolchozai. Mat, jie dar vis įstengia tuos gyvulius išsėti. Tie faktai dar labiau paryškina Kruščiovo karčius nusiskundimus, kad Rusijos užguitas fermeris "aukoja pats save" ir "triusia dieną bei naktį" savo miniatiūrinuose sklypeluose, visai užmiršdamas pastangas dėl kolchozų, kurie priklauso valstybei — "visiems".

Dabartinė kolchozų pašlijusi padėtis ir daro Rusiją išmaldaujančiu laisvojo pasaulio kviečių pirkėju ne tik šiai dienai, bet ir dar nežinomai ateičiai.

Ir šiandien, kaip anuomet "kulokai", vėl paryškindami amžiną ortodoksinių marksistų idėjų supuvimą bei nepritaikumą žmogiškam gyvenimui, Rusijoje dar užsilikusio privataus ūkio menki likučiai — tik apie 3 nuošimčiai visos ūkio kultivuojamos žemės, beviltingai stengiasi atsispirti negailestingai atslenkančiai bado šmėklai.

Tie smulkučiai privatūs sklypeliai pagamina apie 47 nuošimčius visos krašto mėsos produkcijos, surenka virš pusės viso pieno, išaugina apie pusę visų daržovių, surenka daugiau negu 80 nuošimčių kiaušinių ir išaugina apie 70 nuošimčių bulvių.

Tokiai Rusijos ūkio padėčiai esant, tikra, jei Kruščiovas nebūtų laiku kreipęsis į Vakarų kviečių, Rusija jau išgyventų ketvirtąjį badmetį nuo komunizmo įsigalėjimo — 1917 metų.

MENO ŽINIOS

Parodos kitur

Vakar Chicago's Meno Institute buvo atidaryta Yakulat, pietinių indėnų siaurės vakarų pakraščiuose gyvenusių, paroda Morton priestate. Parodos išvakarėse Dr. Erna Gunther, antropologė skaitė paskaitą apie indėnų meną.

V. Petravičiaus, J. Pautieniaus ir S. Smalinskienės paroda rytoj atidaroma Detroite Lietuvių namuose. Truks iki kovo 22 d. Parodą globoja vietos kultūros klubas.

Šv. Marijos kolegijos Notre Dame, Ind. — buvo pakviesta A. Valeškos dailės studija dalyvauti parodoje. Parodai atstovauja keletas Valeškos studijos narių. Paroda pratęsta visam kovo mėnesiui.

PASKAITOS

Chicago's Meno Institute sekmdieniais vyksta paskaitos 1:45 val. popiet apie meną ir vaizdai iš kelionių.

Kovo 15 d. Siaurės vakarų indėnų menas. Fullerton salėje.

Kovo 15 ir 22 d. — "Graikų pažinimas."

Kovo 22 d. Cranach. Skaito Virginia Bath, toj pat salėj. Įėjimo mokestis 80c.

Ir visa tai vyksta todėl, kad Leninas savo laiku pranašavo: "Smulkioji produkcija masiniai gamina kapitalizmą!... Todėl ir nežinia kaip ilgai draugas Kruščiovas bus prisvilęs prie kalbamo posakio teorijos?"

O vistik žinoma ir aišku, kad per trisdešimt metų nuo barbariško kolūkio sistemos įvedimo, komunistai nesuprato ir neišmoko, net ir iš žiaurios partijos, kad tik laisvas žmogus, kaip karčiai Kruščiovas išsireiškė: "aukoja visą pats save" ir triusia dieną bei naktį" tik dėl savęs, savo krašto gerbūvio bei geresnės ateities!... Žodžiu, ką pasėjo, tą ir piauna!...

Giminių lankymas Lietuvoje

Gordon Travel Service, turįs savo buveinę 220 South State Street, Chicago 4, Illinois, yra Inturisto įgaliota agentūra Chicagoje. Ši agentūra jau su ruošė ištisą eilę grupinių kelionių, asmenų, suinteresuotų savo giminių aplankymu TSRS, tame skaičiuje keletą ir į Vilnių, ir turi toje srityje labai didelį patyrimą.

Norėdama savo šioje srityje patyrimu patarnauti suinteresuotiems giminių aplankymu asmenims, minėtoji agentūra ruošia 1964 metais dvi ekskursijas į Vilnių, kurių pirmoji išvyksta iš Chicago gegužės 13 d., antroji — rugsėjo 9 d. Kelionei iki Vilniaus bus naudojami greitieji sprausminiai lėktuvai. Kiekvienam ekskursijos dalyviui bus duota galimybė leisti ten laiką su savo artimaisiais, kurių, reikia manyti, daugelis nematė daug, daug metų.

Kiekvienam ekskursijos dalyviui agentūros bus suteikta pagalba gaunant pasą ir kitus dokumentus. Vizos gaunamos per visai trumpą laiką. Net buvę sovietų piliečiai gali prašyti ir gauti vizas be jokių formalumų.

Smulkesnių žinių ir spausdinių grupinių kelionių reikalų galima gauti iš GORDON TRAVEL SERVICE, 220 South State Street, Chicago 4, Ill. Telef. WE 9-6363. (Sk.)

IŠTEKANČIŲ MERGINŲ DEMESIUI
Pilnai paruošiam vestuvių puotą ir parūpinam viską kas jai reikalinga, kaip:

• Maistas • Gėles • Muziką • Nuotraukas • Salę • Nuomuojamus rūbus • Pakvietimus ir t. t.
Viską surašom į vieną bendrą sąskaitą.
ABSOLUTE WEDDING & PARTY SERVICE
6034 West Irving Park Road
Phone for appt. 777-5488
Garantuotas jaunajai paslapties išlaikymas.

AUKOKITE

NAUJIEŲ
MAŠINŲ FONDUI

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by Vnešposyltorg USSR)

Labai patikima ir vadovaujanti firma Jungtinėse Valstybėse, turinti daug patyrimo siunčiant dovanų siuntinius į visas USSR dalis. Tūkstančiai klientų patenkinti. Visi siuntiniai apdrausti. Gavėjas nieko nemoka. Skyriai svarbesniuose miestuose. Visi mūsų skyriai turi sandėliuose pasirinktinai aukštos kokybės prekių dovanoms žemomis kainomis.

Dėl nemokamų informacijų ir kainoraščių susižinokite su bet kuriuo mūsų skyriumi.

Jūs taip pat per mus galite užsisakyti savo giminėms ir draugams daiktus, gamintus Sovietų Sąjungoje, kaip tai: automobilius, šaldytuvus, televizijos aparatus, siuvamas mašinas ir t. t. Jūs čia apmokate pilną dovanos kainą. Pristatymas garantuotas.

Dėl pilnų informacijų rašykite ar skambinkite vyriausiai įstaigai —

45 WEST 45th STREET — Room 1101

Telefonas: CI 5-7905

NEW YORK 36, N. Y.

An. Rg.

LITERATŪRINĖS PASTABOS

Apie realizmą ir realybę

Novoje Russkoje Slovo savo literatūros ir meno laidoje pateikia (vas. 16 d.) gana įdomią žinomo literatūros kritiko K. Pomerancevo literatūrinio realizmo interpretaciją (aiškinimą), kurią kiek sutrumpintoje formoje pateikiame šiuo dalyku besidomintiems Naujienų skaitytojams.

Savo gana originales mintis kritikas dėsto kaip seka.

Tur būt. — sako jis, — nėra nė vieno rašytojo, kuris nelaikytų savęs realistu. Kiekvienas yra įsitikinęs, kad jis aprašinėja tikrovę, realiai egzistuojantį pasaulį — realius pergyvenimus, realų, t. y. tikrą, originalų pasaulio pajautimą.

Vienodai teisinga

Ir tai bus vienodai teisinga, ar mes imsime Dantę, ar Servantesą, ar Goetę, ar Gogolį, ar Dostojevskį, ar Tolstojų, ar Joyce'ą, ar Kafką, ar Faulknerį, ar Šolochovą. Neteisinga būtų vadinti kurį nors jų fantastu, iliuzininku, ar simboliku, nes kiekvieno jų aprašinėjamasis pasaulis yra realus, pojūčiais pagaunamas pasaulis, kuriame kiekvienas jų gyvena.

Negalima pasakyti, kas bus realiau: Dantės "pragaras", ar Gorkio "dugnas", pabėgusi nuo savininko nosis, ar Oną suvažinėjęs traukinys. Visi tie vaizdai ir aprašinėjami yra jų autorių kūrybinės fantazijos vaisius ir jei ta kūrybinė fantazija nesiremtų jokia tikrove, bet būtų paprastai "iš piršto išlaužta", vargu begalėtų pergyventi šimtmečius ir išsaugoti visą savo meninį interesą tokie kūriniai, kaip Dantės "Dieviškoji komedija", arba Gogolio "Nosis".

Ir vis dėlto, neabejotinai, egzistuoja kažkoks, net gilus, skirtumas tarp Dantės realizmo ir Tolstojaus, tarp realaus Gogolio pasaulio ir realaus Šolochovo pasaulio. Tik tas skirtumas nėra matuojamas "realizmo savoka", ypač ta jo iškraipyta versija, kuri vienintelė yra propaguojama komunistiniuose kraštuose.

Socialistinis realizmas

reikalauja iš rašytojo ne tik būti ištikimam tam tikrai socialinei ir partinei programai, bet tokios pat ištikimybės ir XIX-jo šimtmečio realistinės literatūros aprašomiesiems metodams, pvz. Eusijoje — Čechovui, Prancūzijoje — Balzakui. Ir nuostabu, net paradoksiška tai, kad kraštuose, kurie save laiko revoliuciniais, tikrai revoliucinis menas nepripažįstamas; jo bijoma ir jam skelbiamas karas! Sovietų S-goj tik dabar, ir tai su baime, pradeda rašyti apie Kafką, visiškai nutylima Joyce'ą, nekaltant jau apie tikrai revoliucinę vakarų literatūrą, apie kurią sovietų skaitytojas žino tik iš fragmentinių ir visuomet neigiamų sovietų spau-

dos pasisakymų; gi sprendžiant iš tų pasisakymų, matyti, kad sovietų spauda pati blogai nusimano apie problemas, kurias sau stato pažangieji vakarų rašytojai.

Sovietų spaudos antspaudai

Tiek tie rašytojai, tiek ir tos problemos visuomet antspaudojami "idealizmu" (net nežinia kodėl), formalizmu, surrealizmu ir kitais "izmais", kurių, norint ir nelabai besistengiant, galima prigaminti kiek tik norima.

Literatūrinės mokyklos bei kryptys

Čia tenka pasakyti, kad kiekviena mokykla, kiekviena literatūrinė kryptis visuomet manė, jog tik jie kaip reikiant piešia realų, tikrovišką gyvenimą. Klasikai manė, kad realizmas tegali būti klasiškas, romantiškas — kad tik romantiškas, simbolikas — kad tik simboliškas, surrealistai — kad tik surrealistinis. Viduramžių realistai tik todėl ir vadino save realistais, kad aprašinėjo dvasios reiškinius kaip realybę, bet ne kaip simbolius ar alegorijas. Leibnizui (vokiečių filosofas 1648—1716) žmogų supanti realybė buvo geriausia iš galimųjų; Kamui (Albert Camus, auto katastrofoj 1957 m. žuvęs prancūzų rašytojas, Nobelio premijos laureatas, 1913—1957) realybė rodėsi absurdiška; Tolstojui realybė — iš anksto nustatyta tvarka, kurioje paskiro žmogaus valia, net tokio, kaip Napoleonas, neturi jokios reikšmės. Ir kiekvienas jų manė, kad jis sąžiningai aprašinėja realųjį pasaulį ir tikrai jame esančius savitarpinius santykius.

Realizmo vardan

Tad lengva suprasti, kad visos literatūrinės revoliucijos, visi perversinai mene buvo daromi realizmo vardan. Kiekviena nauja mokykla manė, kad tai, kas buvo prieš ją, nepakankamai tiksliai ir pilnai atvaizdavo tikrovę. Taip kalbėjo apie save Picasso, kai jis tvirtino, jog klasikinė dailė tik kopijavo tikrovę, gi kopijavimas niekuomet negalės išreikšti esmės, bet tik jos išorinį, paviršutinį aspektą. Gi, pavaizduodamas kūrybinį gamtos pamėgdžiojimą, Guillaume Appollinaire (skaityk Gilom Apoliner, lenkų kilmės prancūzų poetas, novelistas, meno kritikas, praskynęs kelią į modernizmą — kubizmą, dadaizmą ir surrealizmą, 1880—1918), rašė: "Kai žmogus panoro nukopijuoti eismą (ėjimą), jis išrado ratą, nieko bendra neturintį su koja".

Nebetelpa klasicizmo rėmuose

Taip esmėje reikalas stovi ir mūsų dienų laikais, tik su tuo skirtumu, kad dabartiniam žmogui tenka vytiš ne gamtą, bet ją šturmuojantį mokslą. Ir lygiai taip pat, kaip naujas mokslo tu-

rins, nauji išradimai matematikos, fizikos, astronautikos ir psichologijos srityse jau negali tilpti klasiškinuose filosofikai moksliniuose rėmuose, dar egzistavusiuose mūsų šimtmečio pradžioje, taip lygiai negali sutilpti įprastose klasiškini romantizmo formose mūsų laiko literatūros įgyvendinimai ir literatūriniai ieškojimai.

Šiuo laiku pagal Balzako schemas parašytas romanas, kur viskas stovės "savo vietoje" — aprašomi pusė, intriga, psichologinis išsivystymas, išsivystymas laiko tekmeje, kaip ir pati abstrakcinio laiko tekė, — tiesiog nebeįmanomas. Jis bus nuo pat realybės atplėšta fantazija, psichologinė nesąmonė, literatūrinis nepasisekimas.

Buninas

Gal todėl Buninas (Ivan Aleksjevič Bunin, vienintelis rusų rašytojas, gavęs 1933 m. Nobelio premiją, gyveno emigracijoje, Prancūzijoje (1870—1953) niekuomet nenorėjo liesti šių laikų problemų. Jis beveik aprašinėti priešrevoliucinį pasaulį, nepalietę pirmosios mūsų amžiaus pusės katastrofų bei perversmų. Tos katastrofos, perbloškiosios jį ir sugriovusios jo asmeninį gyvenimą, visai neatsispindėjo jo kūryboje. Šia prasme Buninas buvo praeities, net praeito šimtmečio, rašytojas. Tuo ir paaiškinama jo nesėkmė Vakaruose ir pasisekimas Sovietų S-goj, kur visa literatūra užšalo XIX amž. lygyje. Bunino mūsų laikais, kai kurie net po antrojo pasaulinio karo, parašyti romanai, apysakos ir apsakymai atrodo pažangiajai Vakarų kritikai kažkuo visai nerealiu, atitrūkusiu nuo realaus gyvenimo ir nuo tikrojo žmogaus.

Prieš 50 metų ir dabar

Šitoje pažiūroje yra daug tiesos ir toji tiesa pirmiausia liečia mūsų paliestą temą apie realizmą ir realybę. Dar prieš 50 metų daugumas mokslininkų linko manyti, kad realybė esmėje yra tai, kas gali būti patirta mūsų penkiaisiais pojūčiais ir paskui, remiantis tuo patyrimu, aprašinėjama. Bet dabar mes žinome, kad supratimas apie realybę, apie tikrovę yra mitiškas įsivaizdavimas, nieko bendra su pačia realybe neturįs. Paskutiniai mokslo ir techni-

kos laimėjimai parodė, kiek primityvus ir chimeriškas buvo mūsų "klasiškasis" supratimas apie esantį aplink mus išorinį pasaulį, apie realią mūsų aplinką. Šių dienų matematikų ir fizikų darbai visai sugriovė atrodžiusią nepajudinamą ir nesugriaujamą realybę — atidengė už jos iliuzorinės priedangos visai kitokią tikrovę, kada masė paverčiama energija ir kūnai prasišverbia vienas per kitą, kas iki šiol buvo laikoma neįmanoma, ir kada pats tos realybės pagrindas — fizinė medžiaga suskaldoma nebe į atomus, bet į elektronus, protonus, neutronus ir t. t. Be to, fizikai teigia, jog tai dar ne galas, kad esančios kitos, dar "mažesnės" dalelytės!

Bergsono laikas

Lygiagrečiai su ta suskaidyta, "sukompromituota" realybe Bergsonas (žymus prancūzų aštrių-žydų kilmės filosofas, gavęs 1927 m. Nobelio premiją, 1859—1941) įrodė, kad abstraktinis "saulės" laikas neturi nieko bendra su psichiniu laiku, su kiekvieno mūsų vidiniu laiku. Mūsų vidinis (interior) laikas gali greitėti ir lėtėti, gali sustoti ir net gali eiti atgal, priešinga kryptimi, kaip pvz., sapne arba atsiminimuose. Tąjį vidinį laiką, priešingai išoriniam abstrakčiam laikui Bergsonas pavadino trukme (laiko trukimas, rus. длителност, prancūziškai — durée, angliškai — duration, vokiškai — Dauer).

"Naujojo romano" ideologų pažiūros

Labai gerai parodė Sartre (Jonas Paulius, įvairių žanrų prancūzų rašytojas, filosofas, stambus egzistencialistas, g. 1905 m.), o po jo ir vadinamo "naujojo romano" ideologai, kad romanas turi turėti reikalą su psichologiniu žmogaus laiku, beje ne su abstraktiniu saulės siste-

FOR WOMEN ONLY
Sauna Baths — Whirlpool baths,
vapor baths — Swedish massages,
for Arthritis, Neuritis,
sciatica and back trouble
AUSTIN SULFUR VAPOR
BATHS, INC.
5721 W. Lake St. — Tel. 261-0161

CHICAGO'S SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

RAIKES 5c TO \$1.00 STORE
Offering 2 Locations to Serve You
6816 WINDSOR AVE. 5940 WEST 35TH STREET
BERWYN, ILL. CICERO, ILL.
Serving their area with ALL DIME STORE NEEDS
Open for your convenience 9 AM — 9 PM daily, Saturday 'til 6 PM.
DO COME IN AND BROWSE AROUND!!

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mrg. — LIETUVIAI SALESMONAI

LITERATŪRINĖS PASTABOS

mos laiku. Ir tai, — kritikas sako, — juo labiau yra teisinga dabartinių laiku, kada žmogus ne tik pagilino savo vidaus esybės analizę, bet ir kai jis stengiasi ištrūkti už saulės sistemos ribų. Realizmas literatūroje pirmiausia turi būti realizmas paties žmogaus atžvilgiu, t. y. skaitytis su žmogaus realybe, su žmogiškąja realybe.

Klasicizmas

Apie klasicizmą autorius samprotauja sekančiai. Klasicizmas, girdi, koks jis bebūtų ir kokiai sričiai bepriklaušytų, visuomet bus klasicizmas svarbiausia todėl, kad jis priklauso atgyventai praeičiai ir ta prasme jis yra "abstraktinis". Kaip keistai šis tvirtinimas beprasidėjo sovietiniam kritikui, tačiau reikia pripažinti, kad daugumas sovietinių romanų, kad ir tų pačių, pvz., Šolochovo arba Fedino, neturi nieko bendra su mūsų laiko žmogaus tikrove, su jo vidaus pasauliu ir su jį supančiu pasauliu. Žiūrint dabarties akimis, jie yra tikras abstraktizmas.

Juk norint būti teisingam ir šiolaiškiniam žmogui, visai nepakanka su fotografiniu tikslumu aprašinėti dabartinius įvykius. Tam yra laikraščiai. Kai Goethe susirūpino pikto problema ir panoro ją pastatyti taip, kaip ji buvo statoma jo metu, jis įvilko ją į viduramžių legendą!

K. Marx ir S. Kierkegaard

Marksas ir Kirkegor'as (taip ištariamasis tas danų filosofas (1813—1855) ir taip mes jį rašysime) abu atsimitė nuo Hegelio (vokiečių filosofo 1770—1831), abu užprotestavo prieš jo realybę. Tačiau, atsimitę nuo mokytojo, jiedu nuėjo visai skirtingais keliais. Marksas filosofiskai užšaldė erdvę ir laiką, o Kirkegoras išsprogdino juos. Išlaisvinęs proletarą, Marksas pajungė žmogų, gi Kirkegoras išlaisvino žmogų ir nuo prievolių laiko atžvilgiu ir nuo formalinės logikos tironijos, dariusios žmogų priklausomą nuo išorinių "objektyvių" sąlygų.

Sovietų literatūra

Štai ką kritikas sako apie sovietų literatūrą. Sovietų literatūra, o drauge su ja ir visa vadinamoji "realistinė literatūra" (ergo ir Lietuvos "tarybinių rašytojų". An. Rg.), sąmoningai ar nesąmoningai nuėjo Markso keliu, bet tuo pat ji atitrūko nuo žmogiškos tikrovės ir nuo šių dienų pasaulio realybės.

Vakarų literatūra

Gi pažangioji šių dienų Vakarų literatūra pasirinko Kirkegoro kelią, t. y. tą kelią, kuris eina per vidurinę žmogaus esmę — todėl, kad ji panoro būti tikrai realistine literatūra paties žmogaus atžvilgiu. Tai nereikia, kad Vakarų literatūra žmogų padarė "visų daiktų matu", bet reiškia, kad ji pastatė

žmogų į reikiamą vietą ir daiktus taip pat pastatė į reikiamą vietą. Pagaliau, tai reiškia, kad Vakarų literatūrai žmogus seniai jau nustojo būti trijų matavimų esybe, lygiai kaip kad šių dienų fizikai nebeegzistuoja klasikinė mūsų tėvų ir senelių trijų matavimų erdvė.

Tikras realizmas ir tikras rašytojas

Padaręs tiesiog klasišką realizmo sąvokos analizę, K. Pomerancevas prieina sekančių išvadų.

Todėl, girdi, ir tikrasis, originalus realizmas bus tas realizmas, kuris neleis savęs sukautyti pasenusiomis formomis, negalinčiomis sutalpinti savyje naujos ir amžinai besikeičiančios realybės. Gi tikras rašytojas realistas bus toks rašytojas, kuris žino, kad "negalima jauno vyno pilti į senus kailius".

Mūsiškai, lietuviškai tariant, negalima atgyvenomis grįsti šių dienų literatūros... ir negalima paprastų pelėsių vadinti penicilinu. Kaip galima, kad mūsų mielių, graudaus pasigailėjimo vertų "tarybinių rašytojų" perplautiems smegenims nevalia to suprasti.

Dar keletas žodžių apie kritikos autorių. K. Pomerancevas 1953 metais (aštuoneriems mėnesiams prasliskus po Stalino mirties) sukėlė Sovietuose maždaug tokį triukšmą, kokį sukėlė Borisas Pasternakas 1958 metais savo pagarsėjusiu romanu "Daktaras Živago". Pomerancevas tuomet (1953 m. gruodžio mėn.) parašė, o tokio pat "liberalo" poeto Tvardovskio redaguojamas žurnalas "Novyj Mir" atspausdino straipsnį, pavadintą "Apie nuoširdumą literatūroje". Tarp kitko jis rašė: "Mūsų knygoms ir meno kūriniais visų pirma trūksta nuoširdumo... Rašytojai šiandien, pagaliau, ne tik gali, bet ir privalo mesti visokius, taip gerai mums visiems žinomus, metodus vartoje išdaigoms, gudrybėms bei apgaulėms, kuriomis norima išvengti sunkių ir ginčytinų klausimų... Reikia, pagaliau, rašyti knygas apie gyvą žmogų... Tikri ir gilūs konfliktai turi būti mūsų knygų temos"... Už tai Tvardovskis

išlėkė iš minėto žurnalo redaktoriau kėdės (dabar jis vėl joj sėdi) ir pasigirdo iš visų užkampių grasinimai Pomerancevo adresu, nes jo žodžiai buvo revoliucija, pavojinga režimui ir valdantiešiams...

Dabar jis yra pasirinkęs laisvę ir gyvena Amerikoje, todėl ir gali rašyti tokius straipsnius. PASTABA: Visi paaškinimai skliausteliuose padaryti šio straipsnio autoriaus. An. Gg.

RAUDONA MĪSLĖ

Kas tas bus: Poros šimtų pėdų ilgumo ir minta kopūstais? Atsakymas: — Uodega priemės krautuvės Maskvoje.

REALISTAS

— Ar tiki, kad sutikti juodą katiną reiškia nelaimę? — Žinoma, tikiu, bet tik pelėms ta nelaimė.

BARNET 5c & 10c STORES

New Location: 208-10 South Cicero Avenue

• Servicing Chicagoland's Area with Complete Everyday Dime Store Needs •

OTHER LOCATIONS:

8319 South Racine
7440 Cottage Grove
551 West 120th Street

1816 Blue Island Avenue
6802 West Roosevelt Road
Oak Park, Illinois

"LORD, MAKE ME AN INSTRUMENT OF THY PEACE"

The Holy Sepulchre

The sons of St. Francis need Priests and Brothers for work at the Sacred Shrines and in the Lands of the Bible.

A lack of funds is no lack at all.

Scholarships are available to young men, 17 to 25, who can qualify for further study.

Write: Rev. Vocation Director,
O. F. M. for free literature

"WORLD'S MOST BEAUTIFUL"

FRANCISCAN MONASTERY

1400 QUINCY ST., N. E.

WASHINGTON 17, D. C.

DAINUOJAME SU LIONE JUODYTE

Dėl didelio žmonių poreikavimo grynai lietuviškų dainų, Lionės Juodytės naujas LP-1003 Albumas jau išleistas. Gaunamas tose pačiose vietose, kur pirmosios Juodytės plokštelės buvo gaunamos.

Kaina \$5.00 viena.

Norintiems įsigyti dvi plokšteles,

LIONE JODIS AT TOWN HALL

ir

DAINUOJAME SU LIONE

abi plokštelės už \$8.00.

Didesniems kiekiams duodame nuolaidą.

Prašome siųsti užsakymus su čekiu:

ALEX MATHEWS,

256 Union Ave.,

Brooklyn 11, N. Y.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SIUNTINIAI
I
LIETUVĄ

DABAR LAIKAS SIŪSTI
SAVO ARTIMESIEMS DOVANAS

VELYKOMS

IR TIK PER

CENTRAL PARCEL SERVICE INC.,

centrinė įstaiga:

220 SOUTH STATE STREET

Telef.: WA 2-9354,

Skyrius Marquette Parke:

2618 WEST 63rd STREET

Telef.: WA 5-2466

Dabar galite užsakyti per mūsų įstaigą automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus vietinės gamybos fabrikatus.

Pas mus rasite taipogi gausų, tinkamų siuntimui, prekių ir maisto siuntinių pasirinkimą. Užjunkite, apžiūrėkite ir įsitikinkite patys.

JAU 17 METŲ
PRISTATOME SIUNTINIUS
I LIETUVĄ
VISADA LAIKU

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

Lietuvių meno parodos generalizacija

Pastangos ir atpildas

Praėjusį šeštadienį atidaryta antroji lietuvių religinio meno paroda šv. Kryžiaus parapijos salėse, 4557 So. Wood St. Chicagoje, sudarė nemažą susidomėjimo. Dalyvauja 29 dailininkai su 146 darbais.

Parodos technikiniam vykdytojui inž. Mik. Ivanauskui teko didžioji ir sunkioji našta išnešti. Jo sūnui Eugenijui ir kitiems padedant, buvo pastatyta ekstra sienelių, pravesotos pagalbinės šviesos, tatau paroda atrodo taip, kaip reikia. Kiekvieno autoriaus darbai iškabinti daikte, tiksliai skulptūrai ir kiti, smulkesni eksponatai išskirstyti. Vieni dailininkai turi po vieną ar du darbus, o kiti nuo 8 iki 16. (Jau savaime parodėlė). Taip nereikėjo daryti, tai dėl to, kad ir tematika labai pasikartoja to paties autoriaus skyriuje. Paroda buvo gerai išgarsinta spaudoje ir per Sophie Barcus-Daukus radiją trumpomis paskaitėlėmis apie meną. Meras R. J. Daley kovo 7—15 d. d. paskelbė Lietuvių Religinio Meno Savaite. Angliškoji spauda taip pat paminėjo šį įvykį.

Yra plusų ir minusų

Mūsų korespondentas J. Pr. jau plačiai rašė apie šią parodą, paminėdamas visus joje dalyvaujančius menininkus ir menininkes. Tenka tiksliai kaiti papildyti. Dalyvauja gero-ka sauja mūsų meno veteranų, dalis savo gyvenimo vidurdienu peržengusių ir jauniosios kartos, kurie jau šiame krašte mokėsi. Ir pas vienus ir pas kitus yra spinduliuojančių akimirkų, bet kitur yra ir minusų, ypač turint galvoje religinį meną. Yra tokių eksponatų iškabintų, kurie su religija nieko bendro neturi. Sakysime, J. Mielio mistinė kūryba, nors ir labai iškalbinga, persunkta psichologiniu-filosofiniu elementu, yra sekularinė. Transgresija paženklinanti ir VI. Vaitiekūno, taip pat mistiški darbai, kurie ne religiniam pasauliui priklauso (išskyrus tik vieną). Seselės M. Mercedes, SSC beveik išimtinai abstrakti tapyba — metaforiška, palyginti reprezentacinei krikščionių dailei. Mercedes Dvasių kova, Atgimimas, Stebėk, kaip lauko lelijos auga ir dar keli abstraktiški darbai tikrai puikūs. Bet, eiliniam stebėtojui apie religiją jie nieko nesako.

Religinė ir sekularinė kūryba

Mūsų jauniausias "kūrinys" (pats Kęstutis Zapkus), spėjęs plačiai pagarsėti, kurio darbus meno pirkliai vertina iki \$10,000, teatsiuntė tiksliai du mažesnio formato darbus. Tai veikiausia dėl to, kad jis pats bus grįžęs į Europą, o pirkliai nepanorėjo paskolinti Zapkaus didžiųjų drobių parodai. Dėl kitų, kurie šioje parodoje nedalyvauja, pirkliai, rodos, nesivaržo. Tačiau yra ir tokių kolegų, kurie tarp savęs varžosi dėl savo "aš" ir "mes"... Argi galima tikėtis meninio kokybės, kai vienas dailininkas su kitu kolega bando suvesti asmenišką sąskaitą visuomenės akys? Pav. vieno kolegos dail. V. Vizgirda "jamžintas" Kristų bučiuojant (Kat. nr. 97—Kristaus išdavimas su reprodukcija)! Kaip gi galima norėti, kad Vizgirda ir jo draugai dalyvautų parodoje kartu? Tai įžeidimas parodoje dalyvaujančių kolegų ir pačios religijos negerbimas!

Pasigerėjimo teikia dail. A. Vaikšnorio vienintelis, nedidelis Velykų rytas, — suvitusios palmės šakelė, kiaušinis ir fone maldyklos fasadas — kruopščiai atliktas, lyg olandišku dailininku darbas. Kun. P. Brazauskas iš Oregon valst. su 8 darbais yra padaręs didelę pažangą tapyboje. Pav., Po kryžiaus našta ir Atpirkimas, kupini dvasinės ir fizinės dinamikos, be to, laisva, stiprios rankos ir kultūringų spalvų tapyba. Yra dar trys Kristaus veidai. Aš pasirinkau Nuolankumą (kat. nr. 7), patį dvasingiausį Kristų. Kun. P. Brazauskas pasinesęs į ekspresionizmą. Tikrai religinių nuotaikų kūriniai yra dar Nijolės Baniinės, kat. nr. 3, Nujautimas. Šis darbas, palyginti su kitais josios darbais, bus šedevras, kuris spindi liūdesiu, tyla, — lyg šeimą būtų ištikusi baisi nelaimė. A. Petrikonis turi keletą gerų ekspresionistinių darbų, bet jo Kryžių kalnas ir Dvasių kova patys būdingiausi. Pirmasis Petrikonio darbas ne tik tapybiškai gerai išspręstas, bet spindi religine tradicine ekstatija. Abiejų aukščiau paminėtų autorių koloritas parinktas liūdnas, — melsvas, elgrekiškas. Z. Kolbos mozaikos ir vitražų projektai bei piešiniai turi religinę ekstazę, dvasinio pasaulio išraiškos visus privalumus. Audr. Skuodaitės "Dilema" — geras darbas. R. Mozoliausko "Veidas" (žr. repr.) ir Donato Buračo "Žmogaus sūnus", abiejų jaunų skulpto-

Ramojus Mozoliauskas

Veidas

(iš Čehagoje vykstančios lietuvių religinio meno parodos)

rių darbai be priekaištų. Giedrė Žumbakienė, viena iš jaunųjų menininkių, patiekė 8 darbus: emalis ir tapyba. Emalio darbai "Marija" ir "Šventas miškas" tikri šedevrai, turint galvoje tai, kad šis procesas (kepimo) reikalingas didelio patyrimo. J. K. Račkaus du kombinuotos grafikos-tapybos rafinuotų efektų darbai abstraktiški. Janinos Monkutės-Marks Malda į auštantį rytą, aliejus, abstrakcija su organišku elementu, įspūdingas kūrinys. Geri jos ir grafikos darbai. Vida Kristolaitytė, nors yra tapytoja, tačiau parodoje rodo ir litografijos darbus. Zitos Sodeikienės Nukryžiuotasis, pajėgios rankos aliejus. Mikalojaus Ivanausko Kristaus istorija (emalis) ir jo paties išrastas būdas įkaitintu įrankiu piešti, — įdomūs darbai.

Adomo Varno religiniai ir tautiniai darbai išstatyti iškilioje vietoje. Jo "kaimynas" pats jauniausias dail. K. Zapkus.

Bendrai paroda neturi to, ko buvo tikėtasi, atseit tikro religinio veido. Jis yra, bet didžioji pusė darbų taip sau tems. Pasikliaudami modernizmo dvasia, ar nežudome laiko? Permažai dėmesio skiriame kūrybai, perdaug greitai gaminame. Per skubiai į parodas siunčiame — vos išdžiuvusių darbų. Ar nereikėtų padirbėti prie vieno kūrinio bent vienus metus, kad būtų galima sukurti gerą meną. Spontaniškas darbas dažnai pračina, kaip debesėlis, tiksliai šedevras pasilieka visiems laikams. Leonardo da Vinci pasakė: "Kas yra gražu žmogui, miršta, o menas gyvena". Parodą surengė ALRKF-ja.

DAILININKŲ ŽINIAI

Savo laiku Generalinis Konsulatas New Yorke kreipėsi į lietuvius dailininkus prašydamas atsiųsti jam savo meno parodų katalogus. Gauta daug ir pasiūsta į Montevideo Lietuvos Pasiuntinybei oro paštu.

Kovo 2 d. gautas Lietuvos Charge d'Affaires Montevideo p. A. Grišono laiškas, kuriame jis praneša, kad Urugvajaus Kultūros Departamentas buvęs labai patenkintas tokiu gausiu lietuvių dailininkų katalogų rinkiniu ir to Departamento direktorius išreiškė p. Grišonui asmenišką padėką už parodytą jo kraštui atidumą.

Jei dar būtų tokių lietuvių dailininkų, kurie norėtų savo parodų katalogus pasiųsti kad ir pavėluotai, jie tai gali padaryti dabar pasiųsdami juos betarpiu oro paštu tokiu adresu:

Hon. A. Grišonas
Charge d'Affaires of
Lithuania,
c. Ciudad de Paris 5836
MONTEVIDEO - URUGUAY.
L. G. K.

Tik dvi dieni iki religinio meno parodos uždarymo

Rytoj, kovo 15 d. 9 v. v. uždaroma jungtinė liet. dailininkų relig. meno paroda šv. Kryžiaus parapijos meno galerijoje, 4557 S. Wood St. Kas dar nespėjo šią liet. didžiausią ir gausiausią meno kūriniais parodą aplankyti, tai gali padaryti šiandien arba rytoj. Dar yra proga, prieinama kaina įsigyti religinio turinio paveikslų ir tuo atnaujinti savo namų velykinę nuotaiką. Paroda atidaryta nuo 12 v. r. iki 9 v. v., o rytoj nuo 10 v. r. iki 9 v. v.